Gazeta Krakowska.

Wychodzi codzienie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 42.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

PONIEDZIAŁEK 22 Lutego 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
19	6	27" 6''' 126	+ 2° 6	2 44	Zachodni słaby	Pochmurno	drobny Deszcz
	2	3, 877	+ 8, 0	2 98	,, ,,	Pogoda z Chmurami	wieczorem wicher
	10	4 655	+ 4, 8	2 99	,, średni	Chmury	

Nr. 88 P.

Kundmachung.

Mit 1ten März 1847 wird

a) das k. k. Post-Inspektorat von Podgorze nach Krakau übersezt und mit dem hiesigen k. k. Aerarial Post-Amte vereiniget und es werden

b) gleichzeitig die sämmtlichen Briefeilfahrten, Mallefahrten und Packposten der Wien-Lemberger Route über Krakau geleitet.

In folge dessen wird das so fort bestehende k. k. Post-Inspektorat in Krakau, nach eben denselben allgemeinen Normen, welche dermalen in Podgorze angevendet werden, Reisende zu den Briefeilfahrten, Mallefahrten und Packposten aufnehmen und Extraposten mit Stundenpässen so wie auch Separateilfarten abfertigen.

In Podgorze wird zwar eine k. k. Briefsammlung, und für Staffeten dann für Extrapost-Reisende, welche nicht durch Krakau fahren wollen, eine k. k. Post-station fortbestehen, es wird jedoch daselbst keine Aufnahme von Reisenden zu den Aerarial-Postfahrten und zu Extraposten mit Studenpässen mehr Statt finden.

So lange die Zollinie zwischen Krakau und Podgorze besteht, müssen nicht blos wie dermaten die zur Beförderung über Podgorze bestimmten Frachtstücke, sondern auch alle derlei Bagagen der Reisenden ehewor sie dem k. k. Postamte übergeben werden der Amtshandlung des hiesigen k. k. Hauptzollamtes durch die aufgebenden Partheien unterzogen werden, da an der Zwischenlinie kein Aufenthalt Statt finden wird.

Jeder Reisende hat sich bei der Aufnahme zu einer Postfahrt bei dem k. k. Postamte mit seinem gehörig widirten Reisepasse auszuweisen.

Vom 1 März 1847 angefangen wird endlich a) die Postentfernung.

zwischen Krakau und Mogilany mit 1 Post
" " " Wieliczka " 7/8 "
" " " Michalowice 1 Post

Nr. 88 P.

OBWIESZCZENIE.

Z dniem 1 Marca 1847.

a) C. K. Inspektorat Pocztowy przeniesiony będzie z Podgórza do Krakowa i z tutejszym C. K. Pocztamtem Skarbowym połączonym; jednocześnie

b) Wszystkie *szybkowozy listowe*, *Kurjerki* (*Mallefahrt*) i *Poczty pakunkowe* na gościńcu wiedeńsko-lwowskim na Kraków obrócone zostaną.

Wskutku tego zaprowadzony niniejszém *C. K. Inspektorat Pocztowy w Krakowie*, wedle tychże samych powszechnych norm, jakie obecnie istnieją na Podgórzu: *Wszystkich podróżnych na szybkowozy listowe, Kurjerki* (*Mallefarth*) *i pakunkowe poczty równie jak oddzielne szybkowozy* (*Separateilfahrten*) expedyować będzie.

Wprawdzie na Podgórzu utrzymuje się C. K. Skrzynka listowa, tudzież do sztaffet i extrapoczt dla podróżnych, którzy przez Kraków przejeżdżać niezechcą, pozostanie C. K. stacya Pocztowa; żadne atoli przyjmowanie tamże podróżnych na poczty skarbowe i na extrapoczty z godzinowemi biletami, miejsca odtąd mieć nie będzie.

Dopóki linia celna pomiędzy Krakowem i Podgorzem istnieje, nietylko jak dotąd wszelkie paki frachtowe, lecz i pakunki podróżnych, za nim na C. K. Pocztamt złożone będą przez interessowane strony, muszą pierwéj uledz urzędowéj rewizyi C. K. Komory Głównéj Celnéj, ponieważ na linii celnéj zatrzymywanie poczty miejsca już mieć nie będzie.

Każdy podróżny przy zapisywaniu się na jazdę pocztową w C. K. Pocztamcie, obowiązany jest wylegitymować się, dokładnie wizowanym paszportem.

Nakoniec poczynając od dnia 1 Marca 1847 odległość Poczt stanowi się następująca:

a) pomiędzy Krakowem i Mogilanami 1 stacya;
" " Wieliczką 7/8 "
" " Michałowicami 1 "

festgesetzt und

b) die Beförderungszeit

von Krakau nach (extraposte-mässig)	mit	1 Stund 35 Min.
Mogilany (courier-mässig)		1 „ 15 „
von Krakau nach (extrapost-mässig)	mit	1 Stund 10 Min.
Wieliczka (courier-mässig)		— „ 55 „

bestimmt.

Krakau am 18 Februar 1847.

Moriz Graf Deym
k. k. Hofkommissär.

zaś

b) Czas na przejazd.

Od Krakowa (extrapocztowy)	w	1 godzinie 35 minutach
do Mogielan (Kurjerski)		1 „ 15 „
Od Krakowa (extrapocztowy)	w	1 godzinie 10 minutach
do Wieliczki (Kurjerski)		— „ 55 „

oznaczony zostaje.

Kraków dnia 18 Lutego 1847.

Maurycy Hr. Deym
C. K. Kommissarz Nadworny.

Wiadomości zagraniczne.

— *Prussy.* —

Algemeine Preusische Zeitung z dnia 4 lutego ogłosiła patent królewski, z daty 3 lutego 1847 rokn, tyczący się organizacyi stanowéj. Patent ów obejmuje następne postanowienia:

1) Ile razy potrzeby kraju wymagać będą albo nowéj pożyczki albo nałożenie nowych lub powiększenia już istniejących podatków, wówczas król zwołuje stany prowincyonalne w jedno ogólne zgromadzenie (landtag), by w pierwszéj okoliczności wezwać współdziałania stanów, przewidzianego dekretem o długu krajowym, w drugiéj zapewnić sobie ich zatwierdzenie.

2) Połączony stanowy komitet odtąd król peryodycznie zwoływać będzie.

3) Połączonemu zgromadzeniu a w zastępstwie jego połączonemu komitetowi, król nadaje:

a) Pod względem udzielania rady przez stany w prawodawstwie to samo współdziałanie, jakie posiadają stany prowincyonalne, na skutek prawa z 5 czerwca 1823 r. § 3 Nr. 2, dopóki ogólne stanowe zebranie miejsca mieć nie będzie.

b) Zastrzeżone prawem z 17 stycznia 1820 roku współdziałanie stanów co do procentowania i umorzenia długów krajowych, o ile to nie będzie przekazanem stanowéj deputacyi dla długu krajowego.

c) Prawo petycyi o wewnętrznych sprawach nie będących wyłącznie prowincyonalnemi.

Wszystko to według bliższych określeń z daty dzisiejszéj (3 lutego r. b)

O układaniu ogólnego zgromadzenia.

O peryodycznem zwoływaniu połączonego stanowego komitetu i o jego atrybucyach.

O uformowaniu stanowéj deputacyi dla długu krajowego.

Po tym patencie następuje dekret o układaniu połączonego zgromadzenia (landtag); podajemy paragrafy główne tego dekretu królewskiego.

§. 1. Zwoływać będziemy ośm prowincyonalnych zebrań naszéj monarchii w jedno ogólne zebranie, o ile tego, według brzmienia wprzód wspomnionego patentu z dnia dzisiejszego, potrzeba się okaże, albo ile razy wskutek nadzwyczaj ważnych spraw kraju uważać to będziemy za stósowne. O miejscu zasiadania ogólnego zebrania, o czasie trwania, otwarciu i zamknięciu tego, za każdem zwołaniem osobne postanowienia wydamy.

§. 2. Udzielamy xiążętom naszéj królewskiéj rodziny, jak tylko dojdą do pełnoletności prawami naszego domu przepisanéj, krzesło i głos w stanie xiążąt, hrabiów i magnatów (herrenstand) na połączoném zgromadzeniu. Oprócz tego stan magnatów na temże zgromadzeniu składają: Powołani do zgromadzeń prowincyonalnych byłe niemieckie stany państwa, (xiążęta i hrabiowie) szląscy xiążęta i magnaci stanowi i wszystkie xiążęta, hrabiowie magnaci i kolegiaty, ośmiu prowincyonalnych zgromadzeń, posiadający głosy pełne (virilstimme) albo też mający udział w głosach składanych (kollektivstimme.)

§. 3. Deputowani stanu szlacheckiego miast i gmin wiejskich ośmiu prowincyj naszéj monarchii, stawają w połączonem zgromadzeniu w téj samej liczbie jak w zgromadzeniach prowincyonalnych.

§. 4. Połączonemu zgromadzeniu nadajemy władzę zastrzeżoną art. II. dekretu z 17 stycznia 1820 roku o współdziałaniu stanów przy pożyczkach; dla tego nowe pożyczki, których pewność opiera się na całym majątku i własności państwa (art. III. dekretu z 17 stycznia 1820 roku) nie mogą być inaczéj zaciąganemi, jak za współdziałaniem i wspólną gwarancyą połączonego zgromadzenia.

§. 5. Jeżeli nowe pożyczki natury wskazanéj §. 4 dla pokrycia potrzeb państwa w czasie pokoju, wyznaczanemi będą, wówczas nie zaciągniemy ich bez przychylenia połączonego zgromadzenia.

§. 6. Gdyby zaś w razie wojny, fundusze w naszym skarbie lub inne rezerwowe nie wystarczały do zebrania potrzebnéj summy i gdyby wówczas zaciągnięcie pożyczki stało się koniecznem, a zwołanie połączonego zgromadzenia, dla powodów politycznych, za stósowne przez nas nie było uznanem, wówczas w zaciągnięciu téj pożyczki współdziałanie stanów przyzwaniem deputacyi dla długu krajowego ma być zastąpionem. Pożyczki na ten cel za przyzwaniem téj deputacyi zaciągnięte, mają tę samą pewność, jaką na mocy prawa z 17 stycznia 1820 roku posiadają długi krajowe.

§. 7. Jeżeli pożyczka zostanie zaciągniętą w sposób §. 6 oznaczony, wówczas po usunięciu przeszkód sprzeciwiających się zwołaniu połączonego zgromadzenia, toż zgromadzenie zwołamy i wyłożymy mu użycie pożyczki.

§. 8. Oprócz tego zgromadzenie połączone: *a*) Według art. IX. dekretu z 17 stycznia r. 1820 przedstawia nam kandydatów na posady przy głównéj administracyi długu krajowego wakujące.

b) Według artykułu XIII tegoż dekretu, przyjmuje rachunki głównéj administracyi długu krajowego na zasadzie poprzedniego rozbioru dokonanego przez deputacyę dla długu krajowego i przedstawia nam z szczególnemi uwagami. Jeżeli zgromadzenie połączone zwołanem nie jest, załatwia to połączony stanowy komitet.

§. 9. Bez przychylenia się połączonego zgromadzenia nie będziemy nakładać nowych podatków ani też podwyższać już istniejących, czy w ogóle czy też w szczególnych prowincyach. — Od tego postanowienia wyjmują się jednak cła wchodowe, wychodowe i przewozowe, równie jak te podatki niestałe, których skład, pobór i administracya zależą od układów z innemi państwami. Postanowienie to również nie rozciąga się do dóbr korony (domaine) i regaliów, bez różnicy czy postanowienia w tym względzie tyczą się dochodów czy kapitału, równie jak do podatków na cele prowincyonalne, okręgowe lub gminowe.

§. 10. W razie wojny, zastrzegamy sobie rozpisywanie podatków nadzwyczajnych, bez zatwierdzenia połączonego zgromadzenia, jeżeli z względów politycznych zwołania tegoż nie uznamy za stosowne. W takim razie jednak, jak tylko okoliczności na to pozwolą, najpóźniéj zaś zaraz po ukończeniu wojny, uwiadomiemy połączone zgromadzenie o celu i użyciu ściągniętych nadzwyczajnych podatków.

§. 11. Jeżeli połączone zgromadzenie zwołanem zostanie do jednego z wyszczególnionych od §. 4 do 10 przedmiotów; wówczas dla informacyi przedstawia mu się główny etat finansowy i przegląd ekonomii państwa. — Zatwierdzenie i ułożenie głównego etatu finansowego, jak również postanowienia o użyciu dochodów państwa i wykazanéj z nich przewyżki na potrzeby i dobry byt kraju, zostają wyłącznem prawem korony. (D. n.)

— Londyn 2 Lutego. —

Na dzisiejszém posiedzeniu izby niższéj, odczytano po raz drugi bez głosowania bil roboczy. Rozprawy wczoraj odroczone rozpoczął dziś pan Hamilton, prowadzili je zaś daléj panowie John O Connel, lord Castlereagh, panowie Lawress, Gregory i inni, nie przedstawiają one przecież żadnego interesu. Pierwszy bronił zarzutu czynionego rządowi, że środki przezeń projektowane służą tylko do zbogacenia właścicieli gruntowych, dodał jednak w końcu, że wszystkie działania rządu na nic się nie przydadzą, jeżeli właściciele z największém poświęceniem nie przyjdą w pomoc. Sir Robert Peel z swéj strony mocno nalegał na to, by przechodnie środki jak najpilniéj rozważono i w wykonanie wprowadzono; oświadczył on, że gotów jest ministrów uznać niewinnemi wszystkich nieszczęść, jakie tylko miały miejsce dotąd w Irlandyi i wspierać go ciągle, by im jak najwięcéj swobody do działania pozostawić. Urzędników przez rząd mianowanych chwalił jak najmocniéj, naganiał zaś lenistwo szczegółowych właścicieli gruntowych i tem starał się objaśnić smutny stan rzeczy w Irlandyi. Co do projektów gabinetu oświadczył, że najważniejszym z nich uważa projekt do prawa, które ma umocnić właścicieli majoratów do sprzedawania części swych majoratów; za to dowodził, że korzyści z użyznienia gruntów dotąd odłogiem leżących są bardzo wątpliwe; polecał przytem rządowi, by się odsunął od téj całéj rzeczy a zdał ją na prywatnych kapitalistów. Co do prawa o ubogich zastrzegł sobie objawienie własnych zdań. Odczytano zatém po raz 2gi ów bil, jak również bez głosowania dwa drugie bile o wsparciu indywiduów do pracy nie zdolnych (*Poor relief* i *Destitute person bill*). W krótce potém izba się odroczyła. Na posiedzeniu izby wyższéj nic ważnego nie zaszło.

Sąd izby skarbowéj, jako instancya apelacyjna, zwalił wielokrotnie wspomniony wyrok sądu ławy królewskiéj, mocą którego odmówiono izbie niższéj prawa aresztowania przez swego zbrojnego woźnego (sergeant of arms) indywiduów, którzy dopuścili się zniewagi rozkazów izby. Powodem téj sprawy był niejaki Howard, adwokat księgarza Stockdale, znany z procesu przeciw drukarzowi izby niższéj, panu Hansard.

Wczoraj rozpoczęły się w izbie niższéj rozprawy nad projektami rządu tyczącemi się Irlandyi i zapewne czas jakiś potrwają. Ale najlepsze oko, najtrafniejszy sąd nie może odgadnąć ich wypadku. W politycznych zgromadzeniach ganią je powszechnie. Cała prasa nawet ministeryalne dzienniki ganią je także, nawet ton mowy ministrów dowodzi, że sami uważają te środki za dosyć złe, ale lepszych znaleźć nie mogli. Podobne dowodzenia nie będą mogły zadowolnić Anglii, ani jéj pogodzić z niesłychanemi ofiarami, jakie ponosi dla Irlandyi, a które jéj saméj mogą wielką szkodę wyrządzić, wywołując brak pieniędzy, wyczerpując zapasy żywności, paraliżując handel, nie dając w zamian Irlandyi nie tylko trwałego ale nawet przechodnego dobrego bytu. Już nie raz widzieliśmy, że pomimo niesłychanéj szybkości prasy angielskiéj lud ledwo w kilka tygodni dowiaduje się o okolicznościach, o których poprzednio nie był dobrze uwiadomionym. W dzisiejszéj kwestyi niczem go nie przygotowano, chyba ogólném życzeniem, by zgłodniały lud od strasznéj śmierci uratować. Jakim jednak sposobem ratunek

przyjdzie do skutku, o tém nikt nie wie. Wszyscy są tego zdania, że dziś musi być wprowadzoném do Irlandyi umiarkowane prawo o ubogich podobnie jak w Anglii, czy to zniszczy czy nie irlandzkich właścicieli rolnych, bo na to w tak okropném położeniu kraju uważać nie podobna; biedny człowiek ma prawo żądać wsparcia od własnéj ziemi i może być, że do podobnego kroku zmusiła izba gabinet, albowiem wielu członków gabinetu temu projektowi jest przeciwnych. Część planu lorda J. Russel, którą na stałym lądzie najlepiéj rozumieją, na tém zależy, by utworzyć klassę niezależnych chłopskich właścicieli, oddając im małe cząstki użyznionych a dziś nieuprawnych gruntów. Na nieszczęście, zwyczaje ludu irlandzkiego wykonanie tego postanowienia bardzo utrudnia. Zgubą to dla Irlandyi, że największe zyski ciągnie się z rozdziału gruntu na drobne niesłychane cząstki, obracane na uprawę kartofli i na budowanie przy nich chaty. Tak samo postępuje właściciel 5 akrów jak właściciel 500. Tak więc nabywca zamiast nabyty grunt uprawiać, zaraz go rozdzieli na dzierżawców, jeszcze nędzniejszych jak on sam, by mógł w brudném lenistwie żyć z opłacanego mu wysokiego czynszu, który wyciska z tych nędznych rodzin. Położenie rzeczy między właścicielami rolnemi a ludnością Irlandyi zmusza do niezmiernéj zmiany w stosunkach rolnych; by od téj zmiany na rok się wykupić, lord John Russel poświęca dochody królestwa. Ta próba jest słaba i dla tego się nie uda. Zniszczenie grożące w Irlandyi życiu i własności, jest wypływem wiekowego zaślepienia właścicieli rolnych i wyrodzenia się ludu. Bogactwo kraju nie wzrosło, ludność się wzmogła, a kiedy Anglia nadawała sobie zbawienne prawa, Irlandya obracała te prawa na własne zniszczenie. Zdaje się więc, że środki dziś dla Irlandyi projektowane nie powiodą się, chociaż je parlament przyjmie niezawodnie. Ale to ich niepowodzenie zada wielki cios kredytowi wigów, cios większy prawie jak gdyby nic nie zrobiono.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 19 *do dnia* 20 *Lutego.*

Fuchs Bernard, Frankel Adolf, Rafi Józef, Niemojewski Adolf ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Syktowski kom. austr., Bogdanowicz Konstanty, Załuski Józef hr., Stasiński Józef jenerał król pruski, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Obwieszczenie.

Nro 780.

CESARSKO KROLEWSKI

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do postanowienia Ces. Król. Rady Administracyjnéj z dnia 11 b. m. i r. Nro 870 D. G. C. K. Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 5tym Marca r. b. w godzinach przedpołudniowych w biórze C. K. Kommissoryatu Dtu Jaworzno odbędzie się licytacya *in plus* na zakupienie budowl starych przy pomieszkaniu Strażnika Obrębu Podłęże znajdujących się, poczynając od kwoty złotych polsk. 112 groszy 2 o jednę trzecią część od poprzedniego szacunku, zniżonéj.

Ktokolwiek zatem jest w chęci zakupienia tych budynków na rozebranie i materyał, winien zaopatrzony w *vadium* w kwocie złotych polskich 30 w miejscu i czasie oznaczonym znajdować się.

Kraków dnia 17 Lutego 1847 r.

Przewodniczący
Maiewski.
p. o. Sekretarza S. *Popielecki.*

Dnia 23 Lutego b. r. o godzinie 10 rannéj w Sukiennicach kosztowności, jako to: tabakierki złote, z emalijami, szylkretowe, dewizki od zegarków złote, tudzież prawnie zajęte ruchomości: krzesła, kanapy, szafy, zegary, zwierciadła, kommody, biórka, koralików średnich bicz z klamerkami, koralików drobnych nitka 1 z medalikiem, perełek dętych imitowanych nitka 1, pierścionków 3 koronnego złota Rzeszowskich, i innych, przez publiczną licytacyą sprzedane zostaną, za gotową zaraz zapłatę w monecie srebrnéj *courrant.*

Kraków d. 16 Lutego 1847 r.

Skórczyński K. S.

W dniach 1, 2 i 3 Marca b. r. od godziny 10 z rana, w wsi Jaworzno Okręgu M. Krakowa Dtkcie tegoż nazwiska, na drodze exekucyi Sądowéj, sprzedanemi zostaną przez publiczną licytacyą: wino w butelkach, piwo w beczkach, wódka, ziemniaki, konie z zaprzęgiem, bryczka, wóz, meble, przyodziew męzka i żeńska, beczki, kuffy, szkło różnego rodzaju, lustra, naczynia żelazne i blaszane, bielizna, i tym podobne rzeczy. Chęć kupna mający, na czas i miejsce oznaczone zaopatrzeni w gotową srebrną monetę zgłosić się zechcą.

W Chrzanowie d. 16 Lutego 1847 r.

(3r.) Fr. *Borelowski* C. K. Kom. S.